

infix

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 15 (444)

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

- *Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг зөвшөөрөх, бүтэц батлах тухай*
- *Шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зарим арга хэмжээний тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар
Улаанбаатар хот
2006 он

infix

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ТУТМАН

Улаанбаатар хот

2006 оны дөрөвдүгээр сарын 21

№15 (444)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

218.	Төв байгуулах тухай	Дугаар 37	405
219.	Ерөнхий байцаагчийн эрх олгох тухай	Дугаар 38	406
220.	Ажлаас чөлөөлөх, ажилд түр томилох тухай	Дугаар 39	406
221.	Ажлаас чөлөөлөх, ажилд түр томилох тухай	Дугаар 40	406
222.	Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай	Дугаар 42	407
223.	Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг зөвшөөрөх, бүтэц батлах тухай	Дугаар 43	407
224.	Шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 49	413
225.	Хөтөлбөр батлах тухай	Дугаар 50	414

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

226.	Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 389 дүгээр зүйлийн 389.4, 386 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4, 396.5 дахь хэсгийн заалтууд Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай	Дугаар 2/03	420
------	--	-------------	-----

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

227.	Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийг тайлбарлах тухай	Дугаар 09	423
228.	Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 326 дугаар зүйлийн 326.1, 353 дугаар зүйлийн 353.4 дэх хэсгийг тайлбарлах тухай	Дугаар 10	423
229.	Улсын хилийн тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг тайлбарлах тухай	Дугаар 15	424

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 7-ны өдөр

Дугаар 37

Улаанбаатар хот

Төв байгуулах тухай

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5, Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Барилга, хот байгуулалтын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд Орон сууцны үндэсний төвийг шинээр, "Хот байгуулалт" улсын үйлдвэрийн

газрыг тусан буулгаж Барилга, нийтийн аж ахуйн хөгжлийг дэмжих төвтэй нэгтгэн Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн үндэсний төвийг тус тус байгуулж үйл ажиллагааныхаа орлогоор санхүүжих зарчмаар ажиллуулан, тэдгээрийн зохион байгуулалтын бүтэц, дүрмийг баталж мөрдүүлэхийг Барилга, хот байгуулалтын сайд Ж.Наранцацралтад даалгасгай.

2. "Хот байгуулалт" улсын үйлдвэрийн газрыг хууль тогтоомжийн дагуу татан буулгаж үл хөдлөх болон хөдлөх хөрөнгийг орон тоо, төсвийн хамт зохих журмын дагуу Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн үндэсний төвд шилжүүлэхийг Төрийн өмчийн хороо /Д.СУГАР/, Барилга, хот байгуулалтын сайд Ж.Наранцацралтад тус тус үүрэг болгосугай.

3. Орон сууцны үндэсний төв, Барилга, хот байгуулалт, нийтийн аж ахуйн үндэсний төвийн төсвийг батлан мөрдүүлж байхыг Сангийн сайд Н.Баяртсайханд үүрэг болгосугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Барилга, хот байгуулалтын яамны зохион

байгуулалтын бүтэц, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр батлах тухай" Засгийн газрын 2004 оны 10 дугаар сарын 8-ны өдрийн 201 дүгээр тогтоол, "Товчоог өөрчлөх байгуулах тухай" Засгийн газрын 1997 оны 12 дугаар сарын 1-ны өдрийн 243 дугаар тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН
САЙД

Ж.НАРАНЦАЦРАЛТ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар
сарын 15-ны өдөр

Дугаар 38

Улаанбаатар
хот

Ерөнхий байцаагчийн эрх
олгох тухай

Төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийн 10.3-ыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Улсын мэргэжлийн хяналтын газрын дарга Д.Батбаатарт Мэргэжлийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагчийн эрх олгосугай.

2. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Ерөнхий байцаагчийн эрх олгох тухай" Засгийн

газрын 2005 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдрийн 152 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД

У.ХҮРЭЛСҮХ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар
сарын 15-ны өдөр

Дугаар 39

Улаанбаатар
хот

Ажлаас чөлөөлөх, ажилд түр
томилгох тухай

Гаалийн тухай хуулийн 52 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 17.12-ыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Данжаадын Энхбатыг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг-Улсын гаалийн ерөнхий газрын дэд даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлсүгэй.

2. Догсомын Батцогтыг Засгийн газрын

хэрэгжүүлэгч агентлаг-Улсын гаалийн ерөнхий газрын дэд даргаар түр томилсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН
ШАДАР САЙД

М.ЭНХСАЙХАН

САНГИЙН САЙД

Н.БАЯРТСАЙХАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар
сарын 15-ны өдөр

Дугаар 40

Улаанбаатар
хот

Ажлаас чөлөөлөх, ажилд түр
томилгох тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 8 дахь хэсэг, Төрийн албаны тухай хуулийн 17.12-ыг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Тошооны Самбасанчирыг Барилга, хот байгуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын үүрэгт ажлаас чөлөөлсүгэй.

2. Цэвэлсодномын Ганхүүг Барилга, хот

байгуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргаар түр томилсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН
ШАДАР САЙД

М.ЭНХСАЙХАН

БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН
САЙД

Ж.НАРАНЦАЦРАЛТ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдөр

Дугаар 42

Улаанбаатар хот

Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын бүтцийг батлах тухай Засгийн газрын 2005 оны 1 дүгээр сарын 5-ны өдрийн 3 дугаар тогтоолын 1 дүгээр зүйлийг дор дурдсанаар өөрчилсүгэй:

"1. Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын зохион байгуулалтын бүтцийг дор дурдсанаар баталсугай:

- Төрийн захиргааны төв удирдлагын хэлтэс;
- Орон нутгийн захиргаа, удирдлагын хэлтэс;
- Хуулийн хэлтэс;

- Хяналт-шигшмэлгээ, үнэлгээний хэлтэс;
- Зохион байгуулалтын хэлтэс;
- Мэдээллийн технологийн алба;
- Төрийн ёслолын алба;
- Засгийн газрын хэвлэл мэдээллийн алба;
- Ерөнхий сайдын ажлын алба;
- Шадар сайдын ажлын алба."

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

С.БАТБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдөр

Дугаар 43

Улаанбаатар хот

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг зөвшөөрөх, бүтэц батлах тухай

Засгийн газрын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, Яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 10.1-ийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг хавсралт ёсоор зөвшөөрсүгэй.

2. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны зохион байгуулалтын бүтцийг дор дурдсанаар баталсугай:

- а/Хөдөлмөрийн бодлого зохицуулалтын газар;
- б/Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын бодлого зохицуулалтын газар;
- в/Төрийн захиргааны удирдлагын газар;
- г/Мэдээлэл, судалгаа, үнэлгээний газар;
- д/Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс;
- е/Гадаад хамтын ажиллагааны хэлтэс.

3. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны орон тооны дээд хязгаарыг 51 хүнээр тогтоосугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Зарим яамдын зохион байгуулалтын бүтэц, үйл ажиллагааны стратеги, бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр зөвшөөрөх, бүтэц батлах тухай" Засгийн газрын 2004 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдрийн 236 дугаар тогтоолын 2 дугаар зүйлийн "д" заалт, 3 дугаар зүйлийн хэсэгтийн 5 дахь хэсгийн "Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам" гэснийг бүхэлд нь, мөн тогтоолын 5 дугаар хавсралтыг тус тус хүчингүй болгоход тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

МОНГОЛ УЛСЫН САЙД,
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

С.БАТБОЛД

Засгийн газрын 2006 оны 43 дугаар тогтоолын хэвсрэлт

НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ, ХӨДӨЛМӨРИЙН ЯАМНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СТРАТЕГИ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН БҮТЦИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ХӨТӨЛБӨР

1. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Оршил

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр (цаашид "хөтөлбөр" гэх)-т Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын эрхлэх ажлын хүрээнд хамаарах хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийн төслийг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамж, төрийн захиргааны удирдлага, зохицуулалтаар хангах, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах, хэрэгжилтийн явцад хяналт шинжилгээ хийх, үр дүнд нь үнэлгээ өгөх асуудлыг хамарсан Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги болон зохион байгуулалтын бүтцийн загварыг тодорхойлов.

1.2. Үндэслэл

Хөтөлбөрийг Улсын Их Хурлын 1996 оны 38 дугаар тогтоолоор зөвшөөрсөн "Монгол Улсын төрөөс Засгийн газрын үйл ажиллагааны чиглэл, бүтцийн ерөнхий тогтолцооны өөрчлөлт, шилжлэлийн талаар баримтлах бодлого"-ын баримт бичиг, Засгийн газрын тухай хуулийг тус тус үндэслэн боловсруулав.

1.3. Хууль тогтоомжийн орчин

Хөтөлбөрийг дор дурдсан хууль тогтоомжийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ:

- Монгол Улсын Үндсэн хууль;
- Засгийн газрын тухай хууль;
- Яамны эрх зүйн байдлын тухай хууль;
- Төсвийн байгууллагын удирдлага, санхүүжилтийн тухай хууль;
- Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тухай хууль;
- Төрийн албаны тухай хууль;
- Хөдөлмөрийн тухай хууль;
- Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хууль;

- Нийгмийн даатгалын тухай багц хууль;
- Нийгмийн хөдөлмжийн тухай багц хууль;
- Гадаадад ажиллах хүч гаргах, гадаадаас ажиллах хүч мэдэгжилтэн авах тухай хууль;
- Захиргааны нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль;
- Бусад хууль тогтоомж.

1.4. Арга зүй

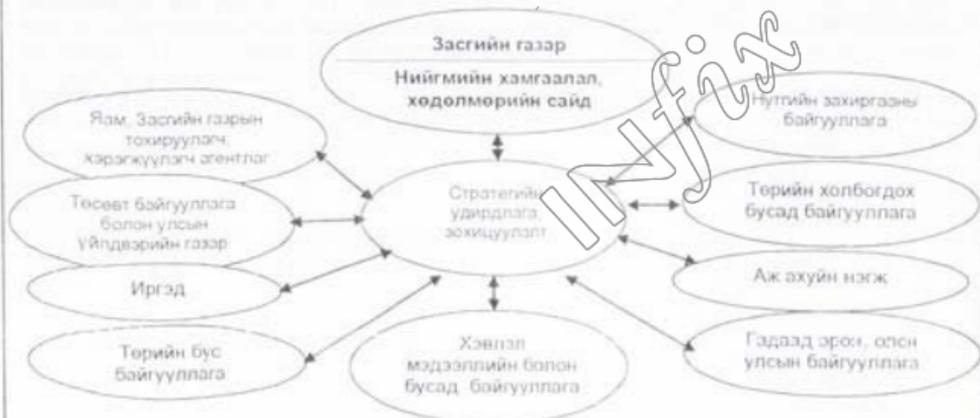
Хөтөлбөрийг боловсруулахад төрийн захиргааны байгууллагын өөрчлөлтийн арга зүй гадаад, дотоод орчны өөрчлөлт, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны өмнөх туршлагыг ашиглав.

1.5. Чиглэлийн яамны үүрэг, хариуцлагын хуваарь

Чиглэлийн яамны нэг болох Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар үүрэг, хариуцлага хүлээж, Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, Засгийн газарт бүх талын зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлнэ. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь салбарын бодлого, төлөвлөлт, төсвийн зарцуулалтын тэнцвэр, харилцан уялдаа холбоог хангах асуудалд өргөн хүрээтэй хандаж зөв зохистой удирдахад анхаарлаа төвлөрүүлнэ. Хүн ам, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн өргөн хүрээтэй асуудлыг ерөнхий чиг үүргийн болон чиглэлийн яамдын бодлого, үйл ажиллагаатай уялдуулан зохицуулах үүрэг хүлээнэ. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь Засгийн газрын нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн зөвлөхийн үүрэг хүлээнэ.

1.6. Стратегийн удирдлага, зохицуулалтын хэрэгцээний эх үүсвэр

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны стратегийн удирдлага, зохицуулалтын хэрэгцээний эх үүсвэр нь дор дурдсан хүрээнд хамрагдана:

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үндсэн үйлчлүүлэгч буюу хэрэглэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, Засгийн газар байна. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйлчлүүлэгч буюу хэрэглэгч нь нэг талаас яамд, Засгийн газрын агентлагууд, төрийн холбогдох бусад байгууллагууд, нутгийн захиргааны байгууллага, гадаад орны болон олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж, хэлэлц мэдээллийн болон бусад байгууллага, нөгөө талаас иргэд байна.

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны стратегийн удирдлага, зохицуулалтын хэрэгцээг хангах үйлчилгээний хүрээ, төрөл, хэлбэрийг хэрэгцээний эх үүсвэр тус бүрээр тогтоон тус яамны зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжийн зорилт, чиг үүрэг, төрийн албан хаагчдын ажлын байр (албан тушаал)-ны тодорхойлолтод нарийвчлан тусган хэрэгжүүлнэ.

2. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратеги

2.1. Үйл ажиллагааны стратегийн мөн чанар
Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратегийн мөн чанар нь үйлчлүүлэгч, хэрэглэгчдийн хэрэгцээг мэргэжлийн өндөр түвшинд, хөнгөн шуурхай хангах, бүх талын дэмжлэг үзүүлэхэд оршино.

2.2 Үйл ажиллагааны тэргүүлэх чиглэл

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь дор дурдсан үйл ажиллагааны тэргүүлэх чиглэлтэй байна:

2.2.1. Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, энэ талаар иргэд, аж ахуйн нэгж, орон нутгаас гарч буй үүсгэл санаачилгыг дэмжих, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцсэн өрсөлдөх чадавхтай мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх замаар ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулах, иргэдийн амьдралын түвшинг дээшлүүлэхэд туслалцаа үзүүлэх;

2.2.2. Хүн ам, нийгмийн хөгжлийн оновчтой бодлогыг боловсруулж хэрэгжүүлсний үндсэн дээр хүний хөгжил, хүн амын өсөлтийг хангах нийгмийн таатай орчин бүрдүүлэх, нийгмийн даатгал, халамжийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, үр ашгийг дээшлүүлэх замаар хүн ам, түүний нийгмийн хамгааллыг сайжруулах;

2.2.3. Нийгмийн эмзэг хэсгийг хөдөлмөр эрхлэх, орлогоо нэмэгдүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх замаар нийгмийн хөгжилд оролцуулах;

2.2.4. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын хүний нөөцийн чадавхи, зохион байгуулалтыг сайжруулах замаар үйл ажиллагааны үр нөлөө, үр ашгийг тасралтгүй дээшлүүлэх.

2.3. Үйл ажиллагааны эрхэм зорилго

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь ажилгүйдлийг бууруулах, хөдөлмөрийн зохистой нөөцийг бий болгох, хөдөлмөрлөх таатай орчныг бүрдүүлэх,

нийгмийн хамгааллын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэхэд оршино.

2.4. Үйл ажиллагааны стратегийн зорилт
Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яам нь эрхэм зорилгын нэг хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

2.4.1. Хөдөлмөрийн салбарын стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах;

2.4.2. Хүн ам, нийгмийн хамгааллын стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах;

2.4.3. Төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах;

2.4.4. Хүн ам, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын судалгаа явуулах, бодлогын хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ хийх, үр дүнд үнэлгээ өгөх;

2.4.5. Төсвийн ерөнхийлөн захиралчдын төсөв, хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөх, зориулалтын дагуу зарцуулах, тайлагнах;

2.4.6. Гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх, гадаад орон, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллахад дэмжлэг үзүүлэх.

2.5. Үйл ажиллагааны гол зорилт
Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны стратегийн зорилт тус бүрийн хүрээнд тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн дор дурдсан үйл ажиллагааны гол зорилтыг хэрэгжүүлнэ:

2.5.1. Үйл ажиллагааны стратегийн 1 дүгээр зорилтын хүрээнд:

2.5.1.1. Хөдөлмөрийн салбарын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах;

2.5.1.2. Хөдөлмөрийн талаархи хууль тогтоомж, бодлого, стратеги, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтийг зохицуулах.

2.5.2. Үйл ажиллагааны стратегийн 2 дугаар зорилтын хүрээнд:

2.5.2.1. Хүн ам, нийгмийн хамгааллын салбарын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах;

2.5.2.2. Хүн ам, нийгмийн хамгааллын талаархи хууль тогтоомж, бодлого, стратеги, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтийг зохицуулах.

2.5.3. Үйл ажиллагааны стратегийн 3 дугаар зорилтын хүрээнд:

2.5.3.1. Төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах;

2.5.3.2. Хүний нөөцийн удирдлагын манлайллыг хангах.

2.5.4. Үйл ажиллагааны стратегийн 4 дүгээр зорилтын хүрээнд:

2.5.4.1. Хүн ам, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын судалгаа явуулж дүн шинжилгээ хийх, бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл, гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт шинжилгээ хийх, үр дүнд нь үнэлгээ өгөх;

2.5.4.2. Хүн ам, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын мэдээллийн сүлжээг хөгжүүлэх, сан бүрдүүлэх, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах.

2.5.5. Үйл ажиллагааны стратегийн 5 дугаар зорилтын хүрээнд:

2.5.5.1. Хүн ам, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын богино, дунд хугацааны төсөв, санхүүгийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах;

2.5.5.2. Салбарын төсөв, хөрөнгө оруулалт, салбарын хувьчлалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулахад дэмжлэг үзүүлэх.

2.5.6. Үйл ажиллагааны стратегийн 6 дугаар зорилтын хүрээнд:

2.5.6.1. Гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх;

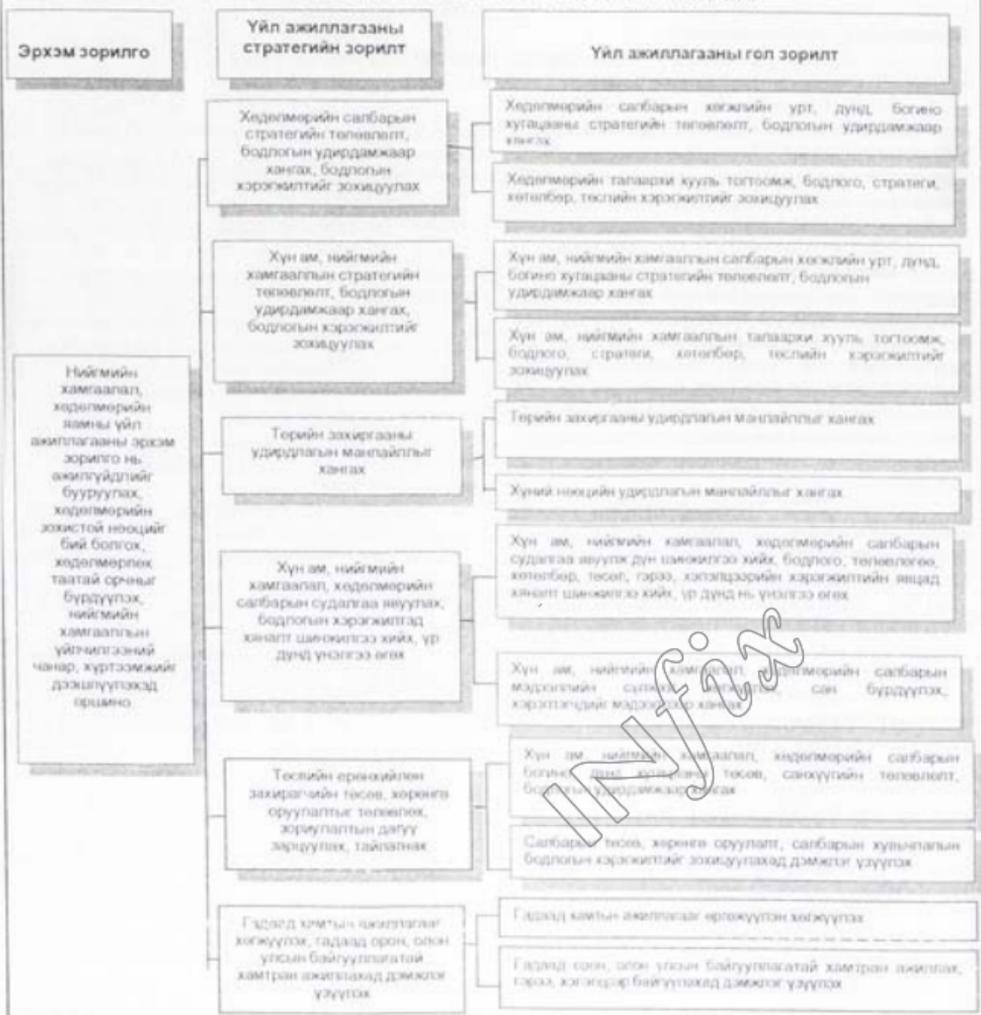
2.5.6.2. Гадаад орон, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах, гэрээ, хэлэлцээр байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх.

2.6. Үйл ажиллагааны зорилт

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны гол зорилтын хүрээнд тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааны зорилтыг тус яам төлөрхойлж хэрэгжүүлнэ.

2.7. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагаа (бизнес)-ны стратегийн загвар дараахь байдалтай байна:

НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ, ХӨДӨЛМӨРИЙН ЯАМНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА /БИЗНЕС/-НЫ СТРАТЕГИЙН ЗАГВАР

3. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны бүтцийн ерөнхий тогтолцоо, зохион байгуулалтын бүтэц, тэдгээрийн үүрэг, чиг үүрэг

3.1. Бүтцийн ерөнхий тогтолцоо боловсруулахад баримталсан зарчим

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагааны бүтцийн ерөнхий тогтолцоо, зохион байгуулалтын бүтцийг боловсруулахад дор дурдсан зарчмыг баримтлав:

1. Яамны стратегийн зорилтыг бүтцэд тусгасан байх зарчим /тухайн яамны үйл ажиллагааны бүтцийн тогтолцоо, зохион байгуулалтын бүтэц нь түүний үйл ажиллагааны стратегийн зорилттой уялдсан байх/;

2. Эрх мэдлийн ялгаа зааг нь тодорхой, итгэл хүлээхүйц байх зарчим /бүтцийн нэгжүүд, тэдгээрийн удирдах албан тушаалын түвшин, нэр нь аль нэгж ямар асуудал эрхэлдэг, аль албан тушаал ямар эрх мэдэлтэй болохыг тодорхой мэдэж болохуйц байх, тэдгээрийн ажлын уялдаа, ажиллах чадвар нь итгэл хүлээхүйц байхын зэрэгцээ сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлаг, төсөвт байгууллагын зорилт, чиг үүрэгтэй давхардахгүй байх/;

3. Үзэгдэхүйц үйлчилгээний болон стратегийн удирдлагын баримжаатай байх зарчим /байгууллагын нэр, бүтцээс тухайн байгууллагын үйл ажиллагаа харагдахуйц байх, тухайлбал яамны бүтэц, бүтцийн нэгжийн нэр нь түүний үйл ажиллагааны стратегийг тусгасан байх/;

4. Бүтцийн хувьд энгийн байх

зарчим /яамны Төрийн нарийн бичгийн даргаас хамгийн доод нэгжээ хүртэл гурваас дээшгүй шат дамжлагатай байх/;

5. Тэнцвэрийг хангах, хяналтын хүрээг тогтоох зарчим /байгууллагын үйл ажиллагааны стратеги, бүтэц хоёрын зөв зохистой тэнцвэрийг хангах замаар аль болох хялбар удирдах, хянах боломжтой байх, үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг аль болохоор оновчтой бүлэглэх замаар бүтцийн ерөнхий тогтолцоог тогтоосон байх, энэ нь удирдлагын чиг үүрэг, хүн хүчний болон бусад нөөцийг зөв хуваарилан хэрэглэгчийнхээ хэрэгцээнд нийцсэн үйлчилгээ үзүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн байх/;

6. Улс төрийн хувьд төвийг сахисан байх зарчим /тухайн яамны төрийн захиргааны албан хаагч нь эрхэлсэн сайд, Засгийн газар, бусад үйлчлүүлэгч буюу хэрэглэгчдэд улс төрийн аливаа нөлөөлөлд автахгүй, төвийг сахисан өндөр мэргэшлийн зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх/;

7. Хангалттай чадавхи, бодитой үйл ажиллагааны зарчим /үйл ажиллагааны бүтцийн ерөнхий тогтолцооны загвар, зохион байгуулалтын бүтэц нь чадавхиа бүрэн илрүүлэхэд чиглэсэн хэрэгжихүйц бөгөөд ажиллах чадвартай байх/.

3.2. Үйл ажиллагааны бүтцийн ерөнхий тогтолцооны загвар

Дээр дурдсан зарчим болон Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагаа (бизнес)-ны стратегийг үндэслэн тус яамны үйл ажиллагааны бүтцийн ерөнхий тогтолцооны загварыг дараахь байдлаар тогтоов:

3.3. Зохион байгуулалтын бүтэц

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны үйл ажиллагаа (бизнес)-ны стратегийн болон бүтцийн ерөнхий тогтолцооны загварыг үндэслэн дор дурдсан зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжтэй байна:

3.3.1. Хөдөлмөрийн стратегийн төлөвлөлт, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах нэгж, түүний үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 1 дүгээр зорилтын хүрээнд Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөрийн нөөцийн менежмент, хөдөлмөр эрхлэлтийн талаар бодлого,

төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл боловсруулах, хэрэгжилтийг зохицуулах үндсэн үүрэг хүлээж бодлогын шинжилгээ хийх, бодлогын хувилбар боловсруулах салбарын урт, дунд, богино хугацааны стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, хууль тогтоомж, бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтийг зохицуулах зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгж нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, Засгийн газрын үйл ажиллагааны үр нөлөө, үр ашгийг дээшлүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, нөөцийг зохистой, үр ашигтай хуваарилж салбарын бодлогыг хэрэгжүүлэхэд

чилгэнэ. Энэ нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдыг стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулахтай холбогдсон шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, өндөр мэргэшлийн, цаг үеэ олсон зөвлөгөө, шуурхай үйлчилгээ, бүх талын дэмжлэгээр хангах замаар хэрэгжинэ.

Энэхүү нэгжээс үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үйлчлүүдэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга байх бөгөөд шууд бус хэлбэрээр энэ үйлчилгээг хэрэглэгч нь бусад яам, Засгийн газрын агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллага, аж ахуйн нэгж болон хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн байгууллага, иргэд байна. Энэ үйлчилгээний гол түнш нь Сангийн яам, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, гадаад орон болон олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллагууд байна.

3.3.2. Хүн ам, нийгмийн хамгааллын стратегийн төлөвлөлт, бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах нэгж, түүний үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 2 дугаар зорилтын хүрээнд Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл боловсруулах, хэрэгжилтийг зохицуулах үндсэн үүрэг хүлээж бодлогын шинжилгээ хийх, бодлогын хувилбар боловсруулах, салбарын урт, дунд, богино хугацааны стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, хууль тогтоомж, бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилтийг зохицуулах зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгж нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, Засгийн газрын үйл ажиллагааны үр нөлөө, үр ашгийг дээшлүүлэхэд хувь нэмэр оруулах, нөөцийг зохистой, үр ашгтай хуваариж салбарын бодлогыг хэрэгжүүлэхэд чиглэнэ. Энэ нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдыг стратегийн төлөвлөлт, бодлогын зохицуулалтад холбогдсон шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, өндөр мэргэшлийн, цаг үеэ олсон шуурхай зөвлөгөө, үйлчилгээ, бүх талын дэмжлэгээр хангах замаар хэрэгжинэ.

Энэхүү нэгжээс үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үйлчлүүдэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга байх бөгөөд шууд бус хэлбэрээр энэ үйлчилгээг хэрэглэгч нь бусад яам, Засгийн газрын агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллага, аж ахуйн нэгж болон хэвлэл мэдээллийн байгууллага, иргэд байна. Энэ үйлчилгээний гол түнш нь Сангийн яам, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, гадаад орон болон олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллагууд байна.

3.3.3. Төрийн захиргааны удирдлаганы асуудал эрхэлсэн зохион байгуулалтын

бүтцийн нэгж, түүний үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 3 дугаар зорилтын хүрээнд төдийн захиргааны удирдлагын болон хууль нийтийн удирдлагын манлайллыг хангах үндсэн үүргийг хүлээж, яамны үйл ажиллагааны удирдлагын шилдэг тэргүүний туршлага, арга зүйг нэвтрүүлэх, хүний нөөцийн удирдлага, хөгжлийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажлаа тайлагнаж харууллага тооцох тогтолцоог хөгжүүлэх эрх зүйн зөвлөгөө өгөх, аппаратыг дотоод дэмжлэгээр хангах зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгжийн үйл ажиллагаа нь цомхон, чадварлаг төрийн албан хаагч бүхий төрийн захиргааны мэргэшсэн албаны хүчээр яамны тасралтгүй, хэвийн жигд ажиллагааг хангахад чиглэнэ. Энэ нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргад болон яамны аппаратад шийдвэр боловсруулан гаргах, хэрэгжүүлэхэд эрх зүй болон дотоод үйлчилгээ үзүүлэх, шаардлагатай мэдээлэл, зөвлөгөө, дэмжлэгээр хангах, удирдлагын соёл, чадавхийг дээшлүүлэх, тэргүүний арга барил, туршлагыг нэвтрүүлэх, төрийн захиргааны албан хаагчдыг сургаж хөгжүүлэх, тэдний үйл ажиллагаа, мэргэшлийн түвшинг үнэлж дүгнэх, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах замаар хэрэгжинэ.

Энэ нэгжээс үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үйлчлүүдэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга, яамны зохион байгуулалтын нэгжүүд байх бөгөөд шууд бус хэлбэрээр энэ үйлчилгээг хэрэглэгч нь бусад яам, Төрийн албаны зөвлөл, Засгийн газрын агентлаг, аж ахуйн нэгж болон хэвлэл мэдээлэл, төрийн бус байгууллага, иргэд байна. Энэ үйлчилгээний гол түнш нь Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар байна.

3.3.4. Мэдээлэл, судалгаа, хяналт шинжилгээ, үнэлгээний нэгж, түүний үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 4 дүгээр зорилтын хүрээнд судалгаа явуулах, бодлогын хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ хийх, үнэлгээ өгөх үндсэн үүргийг хүлээж, нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл, хамтын ажиллагааны гэрээ, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн явц, байдалд хяналт шинжилгээ хийх, үр дүнд нь үнэлгээ өгөх, салбарын асуудлаас судалгаа хийж дүн шинжилгээ хийх, мэдээллийн сүлжээг хөгжүүлэх, сан бүрдүүлэх, хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгжийн үйл ажиллагаа нь яамны бодлого боловсруулах, түүний хэрэгжилтийг зохицуулах, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах үйл ажиллагааны үр дүнд дээшлүүлэхэд чиглэнэ. Энэ нь бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төслийн хэрэгжилт, түүний

үр дагаврыг ажиглах замаар яамны зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж болон бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд оролцож байгаа бүх байгууллага, тэдгээрийн удирдах, гүйцэтгэх албан тушаалтны үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн судалгаа, мэдээлэл, зөвлөгөө, дэмжлэгээр цаг тухайд нь хангах замаар хэрэгжинэ.

Энэ нэгжээс үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үйлчлүүлэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга, зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүд байх бөгөөд шууд бус хэлбэрээр энэ үйлчилгээг хэрэглэгч нь бусад яам, Засгийн газрын холбогдох агентлаг, бусад хэрэглэгч байна. Энэ үйлчилгээг үзүүлэхэд оролцох гол түнш нь Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, мэдээлэл судалгаа, сургалт, эрдэм шинжилгээний байгууллага байна.

3.3.5. Санхүү, эдийн засгийн асуудал эрхэлсэн зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжийн үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 5 дугаар зорилтын хүрээнд төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн төсөл, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөө боловсруулах, хуваарилах, тайлагнах үндсэн үүрэг хүлээж, салбарын төсөв, хөрөнгө оруулалтын хэтийн болон тухайн жилийн саналыг нэгтгэн боловсруулж төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсөв зохиох, төсөв, хөрөнгө оруулалтын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах, ажил, үйлчилгээ, бараа бүтээгдэхүүнийг худалдан авах үйл ажиллагааг зохицуулах, сангийн тайлан, баланс гаргах, тайлагнах, аудит хийлгэх, санхүүгийн үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдамжаар хангах, салбарын хувьчлалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгжээс үзүүлэх үйлчилгээний үндсэн үйлчлүүлэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд-төсвийн ерөнхийлөн захирагч, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга-төсвийн ерөнхий менежер

байх бөгөөд шууд бус хэлбэрээр энэ үйлчилгээг хэрэглэгч нь холбогдох агентлаг, төсөвт байгууллага, нутгийн захиргааны байгууллага, аж ахуйн нэгж, төрийн бус байгууллага байна. Энэ үйлчилгээний гол түнш нь Сангийн яам, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, гадаад орны болон олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллагууд байна.

3.3.6. Гадаад хамтын ажиллагааны асуудал эрхэлсэн зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжийн үндсэн үүрэг, чиг үүрэг

Энэ нэгж нь үйл ажиллагааны стратегийн 6 дугаар зорилтын хүрээнд гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх үндсэн үүрэг хүлээж, гадаад хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх санал санаачилга гаргах, гадаад бодлогыг хэрэгжүүлэх, гадаад орон, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах, гэрээ, хэлэлцээ байгуулахад бүх талын дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх зэрэг чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Энэ нэгжийн үйл ажиллагаа нь нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн салбарын уламжлалт харилцаатай гадаад орон, олон улсын байгууллагатай идэвхтэй хамтран ажиллах, шинээр хамтын ажиллагаа өрнүүлэхэд чиглэнэ. Энэ нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн даргыг холбогдох мэдээллээр хангах, мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, олон улсын байгууллага, гадаад орны оролцоо дэмжлэгтэйгээр шинэ хөтөлбөр, төсөл хэрэгжүүлэх боломжийг судлах замаар хэрэгжинэ.

Энэ нэгжийн үндсэн үйлчлүүлэгч нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд, дэд сайд, яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга, зохион байгуулалтын бүтцийн нэгжүүд, Засгийн газрын холбогдох агентлаг байна. Энэ үйл ажиллагааны гол түнш нь Гадаад хэргийн яам, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, гадаад орон, олон улсын байгууллага байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 22-ны өдөр

Дугаар 49

Улаанбаатар хот

Шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зарим арга хэмжээний тухай

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 7.1.1, Малын удмын сан, эрүүл мэндийг хамгаалах тухай хуулийн 4.2.6-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дараахь арга хэмжээ авахыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд Д.Тэрбишдагвад даалгасугай:

а/шувууны аж ахуй эрхлэдэг аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн дэлгэрэнгүй

судалгаа гаргаж, шаардагдах вакцин нийлүүлэх ажлыг шуудтай зохион байгуулах, тэжээвэр шувууг вакцинуудад бүрэн хамруулах арга хэмжээ авч, шувууны аж ахуй эрхлэгчдэд томуу өвчний талаар сэрэмжлүүлэг, зөвлөгөө өгч ажиллах;

б/шувууны томуу өвчнөөс сэргийлэх вакцинуудад хийсний дараахь дархлаа, түүний хүчдэл тодорхойлох шинжилгээ хийж, дүгнэлт гаргах ажлыг мал эмнэлгийн лабораториудаар хийлгэх ажлыг зохион байгуулах;

в/орон нутагт шувууны өвчлөл, үхэл гарсан тохиолдолд тухайн орон нутгийн захиргаа, мэргэжлийн байгууллагуудад яаралтай мэдээлж, өвчлөл гарсан газарт хорио цээр, хязгаарлалтын арга хэмжээг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу авах.

2. Шувууны томуугийн цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дараахь арга хэмжээ авахыг Эрүүл мэндийн сайд Л.Гүндалайд даалгасугай:

а/шувууны томуу, томуугийн цар тахал өвчин гарсан үед ашиглах тусгаарлах эмнэлэг, хэрэглэх лабораторийн багаж, тоног хэрэгсэл, эм бэлдмэл, вакцин, ариутгал халдваргүйжүүлэлтийн бодисын нөөцийг бий болгох;

б/энэ оны 3, 4 дүгээр сард багтаан эрүүл мэнд, хүнс, хөдөө аж ахуй, онцгой байдал, хил, гааль, мэргэжлийн хяналтын байгууллагын ажилтнууд зэрэг өртөмтгий бүлгийн хүн амыг хүний томуугийн вакцинаар дархлаажуулах арга хэмжээ авах;

в/шувууны томуу өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээг эрчимжүүлэх, аж ахуйн нэгж, байгууллага хоорондын ажлын уялдаа холбоог сайжруулах, мэдээ, мэдээллийг цаг алдалгүй хүргэж, аймаг, сумдын эмнэлгийн ажилтан, байгаль хамгаалагч нарт тусгайлан үүрэг даалгавар өгч, гүйцэтгэлд нь хяналт тавьж, тогтмол хугацаанд дүгнэж ажиллах.

3. Шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дараахь арга хэмжээ авч ажиллахыг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт даалгасугай:

а/шувууны аж ахуй эрхлэдэг аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн халдвар, хамгааллын дэглэмд тавих хяналтыг тогтмолжуулж, шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх талаар тэдэнд ухуулга сурталчилгаа хийх, гэрийн тэжээвэр шувууг зэрлэг шувуудын нүүдлийн замаас аль болох тусгаарлах, шувуу олноор цугларсан булаг шанд, нуур цөөрөм, тогтоол уснаас мал услахгүй байх, шувуу агнах ажлыг түр

хориглож, зэрлэг шувууны махыг хоол хүнсэнд хэрэглэхгүй байх зэрэг тодорхой ажил зохион байгуулах;

б/нууцгийн шувууд ирдэг гол, нуур, цөөрмийг бүртгэн хяналтдаа авч шувууны нүүдэл, шувууны төрх, зам арга, үйл хөдөлгөөнд тандалт хийж, өвчлөл гарч болохгүй газар нутагт айл буулгах, мал бэлчээрлүүлэхгүй байх зэрэг бүх талын арга хэмжээ авах;

в/аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн нутаг дэвсгэрт шувууны томуу өвчин гарсан тохиолдолд удирдлага, зохицуулалтаар ханган ажиллах чадвартай онцгой байдал, мэргэжлийн хяналтын байгууллагын мэргэжилтэн болон хүн, малын эмч ажиллуулах, өвчний талаархи мэдээллийг зохих газарт үнэн зөв шуурхай ирүүлэх, мэргэжлийн байгууллага, иргэдийн хамтын ажиллагааг уялдуулж ажиллах;

г/шувууны томуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх үед хэрэгжүүлэх бэлэн байдлын болон бусад мэргэжлийн албадтай хамтран ажиллах үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах.

4. Шувууны томуу өвчин гарахаас урьдчилан сэргийлэх, уг өвчинтэй тэмцэх ажлын бэлтгэл, бэлэн байдлыг орон нутагт шалгаж мэргэжил, арга зүйгээр хангах зорилгоор Гамшгаас хамгаалах улсын албадын мэргэжилтнүүд оролцсон ажлын хэсгийг хилийн сум, боомт, томоохон нуур, өвчлөл гарч болохгүй аймагт, томиолон ажиллуулж, тэдний хийсэн үнэлгээ, дүгнэлтийг үндэслэн шаардлагатай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Онцгой байдлын ерөнхий газрын дарга П.Дашид даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

М.ЭНХБОЛД

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ
АХУЙН САЙД

Д.ТЭРБИШДАГВА

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙД

Л.ГҮНДАЛАЙ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар
сарын 22-ны өдөр

Дугаар 50

Улаанбаатар
хот

Хөтөлбөр батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зорилтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" хөтөлбөрийг 1 дүгээр, "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн хөтөлбөрийн 1 дүгээр үе шатанд

хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө"-г 2 дугаар хэвсрэлт ёсоор тус тус баталсугай.

2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг хил бүрийн улсын болон орон нутгийн төсөвт тусгах, олон улсын зээл, тусламж, төсөл, арга хэмжээнд хамруулах замаар санхүүжүүлж байхыг Сангийн сайд Н.Баяртсайхан, Хүнс, хөдөө

аж ахуйн сайд Д.Тэрбишдагва нарт үүрэг болгосугай.

3. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг сайн зохион байгуулахыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд Д.Тэрбишдагва, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг жил бүрийн I улиралд багтаан Засгийн газарт

танилцуулж байхыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд Д.Тэрбишдагвад тус тус үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД **М.ЭНХБОЛД**

ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ
АХУЙН САЙД **Д.ТЭРБИШДАГВА**

Засгийн газрын 2006 оны 50 дугаар
тогтоолын 1 дүгээр хэсвэрлэлт

“ЭКОЛОГИЙН ЦЭВЭР БҮТЭЭГДЭХҮҮН” ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1. Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн, гойд чанартай шилмэл үүлдэр, омгийн мал, амьтдын зорилтот зах зээлийг бий болгох санаачилгыг дэмжинэ”, “Экологийн цэвэр түүхий эд, биологийн идэвхит хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүний боловсруулалт, үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн орчинг бүрдүүлнэ” гэж заасныг үндэслэн “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн” хөтөлбөрийг боловсруулав.

Байгалийн хувьд харьцангуй цэвэр, унаган төрхөө хадгалсан манай улсын хувьд энэ давуу талаа ашиглан “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн”-ий монгол брэндийг бий болгон гадаад, дотоодын зах зээлд гаргах нь үйлдвэрлэл, хөдөө аж ахуй, үйлчилгээний салбарыг дэмжиж экспортыг нэмэгдүүлэх, экологийн баримжаатай бодлогыг хэрэгжүүлэх болон эдийн засгийн өсөлтийг хангах шинэ чадавхи бий болгон хэрэгжүүлэхэд ач холбогдолтой юм.

2. Энэхүү хөтөлбөр нь “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн”-ий талаар нэгдмэл ойлголтод хүрэх, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүнийг бий болгох үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүй, зах зээлийн таатай орчин бүрдүүлэхэд чиглэгдэнэ. “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн” нь экологийн тэнцвэртэй байдал, хөдөө аж ахуйн тогтвортой хөгжил, эрүүл хүнс үйлдвэрлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэнэ гэж дэлхий дахинд үзэж байгаа тул түүхий эдээс хэрэглэгч хүртэлх бүх шат дамжлага буюу бүтээгдэхүүнтэй харьцаж байгаа бүх үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага маш өндөр байдаг байна.

3. “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн” гэдэгт цэвэр байгалийн болон хөдөө аж ахуйн гаралтай, хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх аливаа үйлчлэлгүй, боловсруулалтын шатанд нь хэрэглэгддэг химийн болон бусад төрлийн бодис, нэмэлтүүд, тэдгээрийн хэмжээ нь олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс хэтрээгүй, байгаль орчинд халгүй технологиор үйлдвэрлэгдсэн бүтээгдэхүүн багтана.

4. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд дараахь ерөнхий шаардлага тавигдана:

4.1. Газар тариалангийн болон байгалийн гаралтай экологийн цэвэр бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэхдээ олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй химийн бордоо, хор, пестицидийг сүүлийн 3 жилээс доошгүй хугацаанд хэрэглээгүй, тэдгээрийн үлдэгдэлгүй талбайгаас байгаль орчин, ургацад халгүй технологи ашигласан байна;

4.2. Бэлчээрийн маллагаатай буюу суурин нөхцөлд байгалийн гаралтай тэжээл ашигласан, эсхүл малыг экологийн цэвэр газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнээр тэжээсэн, олон улсын хэмжээнд хориглосон антибиотик, даавар, пестицид хэрэглээгүй эрүүл мал, амьтнаас эрүүл ахуй, ариун цэврийн шаардлага хангасан орчинд зөвшөөрөгдсөн арга, технологиор мал аж ахуйн гаралтай экологийн цэвэр бүтээгдэхүүнийг бэлтгэж боловсруулсан байна;

4.3. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрлэл нь олон улсын эгзэгтэй зэгийн хяналт /НАССР/-ын тогтолцоо, үйлдвэрлэлийн зохистой дадал /GMP/ нэвтрүүлсэн байх шаардлагатай бөгөөд түүхий эд нь хөдөө аж ахуйн экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон цэвэр байгалийн гаралтай болох нь тогтоогож, баталгаажсан байна. Бүтээгдэхүүний боловсруулалтын шатанд хэрэглэгдэх химийн болон бусад төрлийн бодис, нэмэлтүүд, тэдгээрийн хэмжээ нь олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн, бүтээгдэхүүн нь байгаль орчинд халгүй технологиор үйлдвэрлэгдсэн, хүнд асуудалдах үлдэгдэл бодисын хэмжээ нь зөвшөөрөгдсөн хэмжээнээс хэтрээгүй байх ёстой.

Хоёр. Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт

5. Хөтөлбөрийн зорилго нь өөрийн орны онцлог давуу талаа ашиглан олон улсын болон үндэсний стандартын шаардлагад нийцсэн, өрсөлдөх чадвар бүхий экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлэх таатай орчин бүрдүүлэх замаар “Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн”-ий монгол брэндийг бий болгож гадаад, дотоодын зах зээлд гарган сурталчилж, эдийн засгийн шинэ чадавхийг бүрдүүлэхэд оршино.

6. Хөтөлбөрийн зорилгыг дараахь зорилтуудаар хэрэгжүүлнэ:

6.1. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" болон түүний үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн тааламжтай орчинг бүрдүүлэх;

6.2. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" болон түүнийг дэмжих хөтөлбөрийн талаар үйлдвэрлэгч, хэрэглэгчдэд ойлголт, мэдлэг бий болгох;

6.3. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжийг салбар бүрээр тодорхойлох, тэргүүлэх чиглэлийг тогтоох, үйлдвэрлэлийг нь дэмжих, ажиллах боловсон хүчнийг бэлтгэх;

6.4. Үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, дотоод, гадаад худалдааг өргөтгөх, борлуулалтын сүлжээ-эко маркет бий болгох, экспортын гарцыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх.

Гурав. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

7. Хөтөлбөрийн зорилтыг дараахь үйл ажиллагаагаар хэрэгжүүлнэ:

7.1. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон түүний үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд:

7.1.1. Химийн хорт бодисоос хамгаалах тухай хууль, Хүнсний тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлыг судалж боловсруулах;

7.1.2. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг татвар, зээл, хөрөнгө оруулалт, гадаад худалдааны бодлогоор дэмжих эрх зүй, бизнесийн тааламжтай орчин бүрдүүлэхтэй холбогдсон асуудлыг судалж шийдвэрлэх;

7.1.3. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн"-ий үндэсний болон байгууллагын стандартыг бий болгох;

7.1.4. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" болон түүнийг үйлдвэрлэгч үйлдвэрт хяналт тавих, шалгаруулах.

7.2. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" болон хөтөлбөрийн талаар үйлдвэрлэгч, хэрэглэгчдэд сурталчлан ойлголт, мэдлэг бий болгох зорилтын хүрээнд:

7.2.1. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" хөтөлбөрийн зорилго, ач холбогдол болон гадаад, дотоодын туршлага, сургамжийн талаар үйлдвэрлэгчдэд зориулсан сургалт зохион байгуулах;

7.2.2. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний талаар хэрэглэгчдэд зориулсан цуврал хичээл явуулах;

7.2.3. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчийг хэвлэл мэдээлэлээр сурталчлах;

7.2.4. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүнтэй холбогдсон хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журмуудыг олон нийтэд сурталчлан таниулах.

7.3. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжийг салбар бүрээр тодорхойлон тэргүүлэх чиглэлийг тогтоох, үйлдвэрлэлийг дэмжих, ажиллах боловсон хүчнийг бэлтгэх зорилтын хүрээнд:

7.3.1. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний дотоод болон гадаад зах зээлийн судалгаа явуулж, зах зээл дээр нийлүүлэгдэж байгаа "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" гэсэн тодотгол бүхий бүтээгдэхүүний стандартын байгууллагаар хянан, баталгаажуулах;

7.3.2. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх нөөцийн судалгааг бүс нутаг, салбар бүрээр гаргаж тэргүүлэх чиглэлийг тогтоох;

7.3.3. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, баталгаажилт эрхэлдэг байгууллагад шаардлагатай боловсон хүчний судалгааг гаргах, давтан сургалт болон захиалгаар сургах ажлыг зохион байгуулах;

7.3.4. экологийн цэвэр бүсийг тогтоож, "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" үйлдвэрлэх түүхий эдийн нөөц нэр төрлийг өргөжүүлэх, "Эко-фермерийн аж ахуй" байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

7.3.5. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулах, энэ чиглэлийн асуудал хариуцсан олон улсын мэргэжлийн төрөлжсөн байгууллагатай хамтран ажиллах;

7.3.6. бүтээгдэхүүний чанарыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх замаар экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний шинэ нэр төрлийг бий болгосон үйлдвэрийг урамшуулах арга хэлбэрийг бий болгох;

7.3.7. экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулахад чиглэгдсэн шинжлэх ухаан, технологийн төсөл, судалгаа, шинжилгээний ажилд нэн тэргүүнд анхаарч, дэмжлэг үзүүлэх.

7.4. Үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, дотоод, гадаад худалдааг өргөтгөн, борлуулалтын сүлжээ-эко маркет бий болгох, экспортын гарцыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилтын хүрээнд:

7.4.1. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн", монгол брэндийг гадаад дотоод зах зээлд сурталчлах ажлыг эрчимтэй зохион байгуулах;

7.4.2. экспортын чиг баримжаатай экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэн тэргүүнд дэмжих;

7.4.3. дотоод, гадаадын зах зээлд экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний борлуулалтын сүлжээ-эко маркетыг бий болгох, гадаад эдийн засгийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн явуулах.

Дөрөв. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үе шат

8. "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" хөтөлбөрийг 2 үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ:

8.1. Нэгдүгээр үе шат-2006-2008 он: Хөтөлбөрийг сурталчлах, мэдээллээр хангах, бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийг бүртгэх, баталгаажуулах, магадлан хянах, үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх, боловсон хүчнийг бэлтгэж чадавхи бүрдүүлэх.

8.2. Хоёрдугаар шат-2009-2015 он: Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүнийг баталгаажуулах, бүртгэх, хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөрөнгө оруулалт, зээл, татварын бодлогоор дэмжих, монгол брэндийг бий болгох, дотоод, гадаадын зах зээлийг өргөтгөх, борлуулалтын сүлжээ-эко маркет бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх.

Тав. Хөтөлбөрийн удирдлага, зохицуулалт

9. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг улсын хэмжээнд зохион байгуулах, зохицуулах, хяналт тавих үүрэг бүхий Үндэсний зөвлөл удирдан зохицуулна. Үндэсний зөвлөлийг Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд тэргүүлэх бөгөөд Үндэсний зөвлөл нь салбар зөвлөлтэй байж болно.

10. Үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд сайд, дэд сайд, холбогдох яам, агентлаг болон төрийн бус байгууллагын төлөөлөл орсон байна.

11. Хөтөлбөрийг улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам боловсруулж, Үндэсний зөвлөл хянан Засгийн газар батална.

12. Үндэсний зөвлөл нь хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг жил бүрийн I улиралд багтаан Засгийн газарт танилцуулна.

Зургаа. Хөтөлбөрийн санхүүжилт, хамтын ажиллагаа

13. Санхүүжилт:

13.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг дараахь эх үүсвэрээс бүрдүүлнэ:

13.1.1. аж ахуйн нэгж, байгууллагын хөрөнгө;

13.1.2. жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн сан;

13.1.3. улсын төсвийн хөрөнгө;

13.1.4. бусад эх үүсвэр.

14. Хамтын ажиллагаа

"Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" хөтөлбөрийг дотоодын нөөц бололцоог дайчлан үр ашигтай хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ гадаад орны туршлага судлах, түүнийг нэвтрүүлэх, олон улсын мэргэжлийн болон бусад төрөлжсөн байгууллагатай хамтран ажиллаж тэднээс үзүүлэх зээл, тусламж, дэмжлэгийг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх санхүү, мэдээллийн нэг эх үүсвэр болгон зохион байгуулна.

Долоо. Хөтөлбөрөөс гарах үр дүн, шалгуур үзүүлэлт

15. Хөтөлбөрийн үр дүн:

15.1. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн таатай орчин бүрдэнэ;

15.2. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон түүний үйлдвэрлэлийг баталгаажуулах тогтвортой чадавхи, бүтэц бий болно;

15.3. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний брэндүүд бий болж, экспортын барааны нэр төрөл нэмэгдэж, эдийн засгийн өсөлтөд бодит хувь нэмэр оруулна;

15.4. Өргөн хэрэглээний барааны үйлдвэрлэлийн хөгжилд ахиц гарч, ажлын байр нэмэгдэнэ;

15.5. Фермерийн аж ахуйн хөгжилд түлхэц өгч, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэх шинэлэг хэлбэр үүсч бий болно;

15.6. Үйлдвэрлэлээс байгаль орчинд үзүүлэх хортой нөлөөлөл буурна;

15.7. Өдөр тутмын хэрэглээнээс, түүний дотор хүнснээс үүдэлтэй өвчлөл буурч, хүн амын эрүүл мэндийн байдалд нааштай үр дүн бий болно;

15.8. Олон улсын тавцан дахь Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний нэр хүнд өсч, өрсөлдөх чадвар сайжирна.

16. Хөтөлбөрийг дараахь шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэнэ:

16.1. Хөтөлбөрийн хүрээнд бий болж баталгаажсан экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний нэр төрөл, үйлдвэрлэсэн хэмжээ, түүний тухайн төрлийн бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь болон экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч үйлдвэрийн тооны өсөлт;

16.2. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд салбар бүрээр оруулсан дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, түүний өсөлт;

16.3. Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо хэмжээ, түүний үнийн өсөлтүүд;

16.4. Шинээр бий болсон гадаад зах зээлийн гарц, бий болсон эко-маркет сүлжээний тоо;

16.5. Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо.

17. Тодорхой нэрийн экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний шалгуур үзүүлэлтийг олон улсын түвшинд мөрдөж байгаа хэм хэмжээнд тулгуурлан бүтээгдэхүүний гарал үүсэл, түүхий эд, орцын найрлага, сав, баглаа боодол, үйлдвэрлэлийн орчин нөхцөл зэрэгт тавигдах ерөнхий шаардлагатай уялдуулан ангилал тус бүрээр холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага боловсруулан мөрдөнө.

Засгийн газрын 2006 оны 50 дугаар тогтоолын 2 дугаар хэсэрсэлт

"ЭКОЛОГИЙН ЦЭВЭР БҮТЭЭГДЭХҮҮН" ХӨТӨЛБӨРИЙН 1 ДҮГЭЭР ҮЕ ШАТАНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хэрэгжүүлэх байгууллага	Хугацаа	Санхүүжилт /Мян. төг/	Эх үүсвэр
Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон түүний үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх зорилтын хүрээнд:					
1	Холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах	ХХААЯ, СЯ УХЯ, ХЗДХЯ	2006-2008 он	•	
2	Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг татварын бодлогоор дэмжих эрх зүйн тааламжтай орчин бий болгоход чиглэсэн хуулийн төсөл боловсруулж шийдвэрлүүлэх	ХХААЯ, СЯ, ХЗДХЯ	2006-2008 он	•	
3	"Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" үндэсний стандарт, "Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн" тэмдэг олгох журам боловсруулах	ХХААЯ, СХЗТ, УМХГ, НЗМХ	2006-2007 он	•	
4	Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон үйлдвэрлэлийг баталгаажуулах, бүртгэх, хянах дүрэм, журам боловсруулах	ХХААЯ, УМХГ, СХЗТ, НЗМХ	2006-2008 он	•	
5	Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг өнцгой салбар гэж үзэж хөрөнгө оруулалт, зээлийн бодлогоор дэмжих асуудлыг судалж шийдвэрлүүлэх	ХХААЯ, СЯ, ХЗДХЯ	2006-2008 он	•	
Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн болон түүнийг дэмжих хөтөлбөрийн талаар үйлдвэрлэгч, хэрэглэгчдэд ойлголт, мэдлэг бий болгох зорилтын хүрээнд:					
6	Хөтөлбөр боловсруулж, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн, түүний үйлдвэрлэлийн талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчлах, хэрэглэгчдэд зориулсан танин мэдэхүйн нэвтрүүлэг агуулсан хөтөлбөлгөө хэрэгжүүлэх	МУХАУТ, ОНРТ, МХХ	2006-2008 он	25200.0	Улсын төсвөөс, дж ахуйн нэгж /цаашид "ААН" гэнэ-ийн үзэвчлэг
7	Үйлдвэрлэгчдэд зориулсан хөтөлбөлийг сурталчлуулах	ХХААЯ, ХААОУНТ	2006-2008 он	19800.0	Улсын төсвөөс, ААН-ийн хөрөнгө
8	Ижил төрлийн хөтөлбөр, тусгай амжилттай хэрэгжүүлж байгаа орнуудын туршлага, туршлага нэвтрүүлэх	ГХЯ, МУХАУТ, УХЯ, ХХААЯ	2006-2008 он	25092.0	Улсын төсвөөс, ААН-ийн хөрөнгө
9	Олон улсын баталгаажуулалтын байгууллага, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдэд хэрэгжсэн төлөвлөлийг урьдчилан, уулзалт зохион байгуулах	ГХЯ, МУХАУТ, УХЯ, ХХААЯ, СХЗТ	2006-2008 он	•	Олон улсын байгууллагын тусламж
Экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх боломжийг салбар бүрээр тодорхойлох, тэргүүлэх чиглэлийг тогтоох, үйлдвэрлэлийг нь дэмжих зорилтын хүрээнд:					
10	Бүтээгдэхүүнийг баталгаажуулах, хянах тогтолцоо бий болгож олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах	МУХАУТ, ГХЯ, СХЗТ, УМХГ	2006-2008 он	•	

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДСЭН ХУУЛИЙН ЦЭЦИЙН ДҮГНЭЛТ

2006 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр

Дугаар 2/03

Улаанбаатар хот

Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 389 дүгээр зүйлийн 389.4, 396 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4, 396.5 дахь хэсгийн заалтууд Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчсөн эсэх тухай маргааныг хянан шийдвэрлэсэн тухай

Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхим 12.00 цаг

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааныг Үндсэн хуулийн цэцийн дарга Ж.Бямбадорж даргалж, гишүүн Л.Рэнчин, Ч.Дашням, Д.Наранчимэг /илтгэгч/, Ц.Сарантуяа нарын бүрэлдэхүүнтэй, нарийн бичгийн даргаар Д.Нарантуяаг оролцуулан Үндсэн хуулийн цэцийн хуралдааны танхимд нээлттэй хийв.

Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанд өргөдөл гаргагч иргэн С.Халтар оролцож, Улсын Их Хурлын даргын 2006 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдрийн 45 дугаар захирамжаар томилогдсон Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн У.Хүрэлсүх оролцоогүй болно.

Нэг, Нийслэлийн Баянгол дүүргийн 18 дугаар хорооны оршин суугч, иргэн С.Халтар Үндсэн хуулийн цэцэд 2006 оны 2 дугаар сарын 10-ны өдөр ирүүлсэн өргөдөлдөө:

"Монгол Улсын Их Хурлаас 1990 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдөр баталсан "Шүүх, прокурор, мөрдөн байцаах хэрэг бүртгэх байгууллагын хууль зөрчсөн ажиллагааны улмаас иргэнд учирсан хохирлыг арилгах тухай" Монгол Улсын хуулийг Улсын Их Хурал 2002 онд Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулинд 44 дүгээр бүлэг болгон нэгтгэн найруулан батлахдаа 396 дугаар зүйл 396.3,4,5-д хөөн хэлэлцэх хугацааг шинээр 1-3 жилээр нэмэн тогтоон хохирогчийн эрхээ сэргээх эрхийг хязгаарласан нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйл, түүний олон улсын хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалах заалтуудтай зөрчилдөж байна. Тухайлбал,

1. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 44 дүгээр бүлгийн 396 дугаар зүйл 396.3-т эд хөрөнгийн хохирлыг нөхөн төлүүлэх тухай өргөдлийг цагаатгах тогтоол, хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон тогтоол, магадлалыг хүлээн авснаас хойш 3 жилийн дотор гаргана, 396.4-т бусад эрхийг сэргээлгэх тухай өргөдлийг тухайн иргэнд эрхийг нь тайлбарласан хуудсыг хүлээн авснаас хойш 1 жилийн дотор гаргаж болно, 396.5-д энэ хуулийн 396.3,4-т заасан хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн бол сонирхогч этгээдийн өргөдлөөр хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор эсхүл шүүх сэргээж болно гэж хуульчилсан юм.

2. Энэ заалтууд Үндсэн хуулийн хүний эрх хамгаалах заалттай зөрчилдөж байна. Тухайлбал, Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хоёрдугаар бүлэг

Арван есдүгээр зүйлийн 19.1-д заахдаа "Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихтэй тэмцэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэндээ өмнө хариуцна.

-Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хавсралт хуулийн Долдугаар зүйл 7.3-д Монгол Улсын Үндсэн хуульд тодорхойлсон хүний эрхийг дордуулсан заалт бүхий БНМАУ-ын хууль болон олон улсын гэрээ, тэдгээрийн заалтыг мөнхүү Үндсэн хууль хүчин төгөлдөр болсноос хойш хэрэглэхийг хориглоно.

-Монгол Улсын Үндсэн хуульд харшлаагүй Монгол Улсын хууль ба олон улсын гэрээний хүний эрхийн талаарх заалт зөрчигдөөл уул гэрээний заалтыг баримтална.

-Монгол Улсын Үндсэн хуулийн хавсралт хуулийн Тавдугаар зүйлийн 5.3-т Монгол Улсын Үндсэн хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн мөнхүү Үндсэн хуульд харшилсан хууль болон эрх зүйн бүх акт тэдгээрийн заалтыг хүчингүй болсонд тооцно гэжээ. Үндсэн хуулийн дээрх заалтууд болон манай улсын нэгдэн орсон олон улсын хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалах гэрээ, конвенци, пактуудад хүн зөрчигдсөн эрхээ сэргээх хугацааг хязгаарласан нэг ч заалт байхгүй байна.

3. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 44 дүгээр бүлэг 396 дугаар зүйл 396.3,4,5 дахь заалт нь Үндсэн хуулийн дээрхи заалттай ийнхүү зөрчилдөж байгаа учраас хилс хэрэгт шийтгүүлж цагаатсан цөөн ч гэсэн хохирогчид хөөн хэлэлцэх хугацаа хэтрүүлсэн гэдгээс хохирлоо арилгуулж эрхээ сэргээлгэх чадархуй байгаа хүмүүсийн нэг нь С.Халтар болно. Иймд үзлээс хол хөдөө орон нутагт амьдардаг малчин тариачин, ажилгүйчүүд, ядуучууд болон бичиг үсэг мэддэггүй нийгмийн давхаргад энэ хүнийн заалт үнэхээр хүнд тусаж байгаа юм. Иймд Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 44 дүгээр бүлгийн 396 дугаар зүйл 396.3,4,5 дахь заалт Үндсэн хуулийн заалттай зөрчилдөж байгаа эсэхийг шалгаж дүгнэлт гаргаж өгнө үү" гэжээ.

Мөн иргэн С.Халтар Үндсэн хуулийн цэцэд 2006 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр ирүүлсэн нэмэлт тайлбартаа:

"Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 389 дүгээр зүйлд заахдаа байцаан шийтгэх

ажиллагааны явцад иргэнд учирсан хохирлыг хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор шүүгчийн гэм бурууг үл харгалзан төр хариуцан арилгах, тухайн этгээд гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдоогүйгээс хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон нь хохирол нөхөн төлүүлэх эрх үүсэхээр тогтоож өгсөн нь уг эрхийг баталгаатай болгоход чухал ач холбогдолтой. Харин хууль бус ажиллагаатай холбогдож гарсан шууд бус хохиролыг төр хариуцахгүй /хуулийн 389.4/ гэсэн заалт Үндсэн хуулийн учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх эрх /16-ийн 14 болон хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэний өмнө хариуцах төрийн үүрэгтэй /19.1/ нийцэхгүй байна. Үндсэн хуульд хохирлыг нөхөн төлүүлэх эрхийг тусгахдаа шууд буюу шууд бус хохирол гэж ялгаагүй ба тэр тусмаа төрийн хувьд ямар нэгэн хохиролыг хөнгөлөлтийг заагаагүй билээ. Иймд 389 дүгээр зүйлийн 389.4 дэх заалтыг 396.3.4.5 дугаар зүйлтэй хамт нэг мөр хянаж өгнө үү" гэжээ.

Хоёр. Үндсэн хуулийн цэцийн дунд суудлын хуралдаанд Улсын Их Хурлын итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр томилогдсон, Улсын Их Хурлын гишүүн У.Хүрэлсүх тайлбартаа:

1. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1-д "Төрөөс хүний ... хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцах" гэж заасны дагуу Улсын Их хурал 2002 онд баталсан Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулиар эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааны явцад хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн хууль зөрчсөн ажиллагааны улмаас иргэнд учирсан хохирлыг арилгах журмыг процессын хуульд нэг мөр тусгаж өгсөн нь хохирогчийн учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээх эрхийг баталгаатай болгоход чиглэгдсэн.

Аливаа процессын үйл ажиллагаа хуулиар тогтоосон хугацаа, журмын хүрээнд явагддаг тул хууль тогтоогч хууль зөрчсөн ажиллагааны улмаас учирсан эд хөрөнгийн хохирлыг төлүүлэх тухай өргөдлийг цагаатгах тогтоол, хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон тогтоол, магадлалыг хүлээн авснаас хойш 3 жилийн дотор, бусад эрхийг сэргээх тухай өргөдлийг тухайн иргэнд эрхийг нь тайлбарласан хуудсыг хүлээн авснаас хойш 1 жилийн дотор гаргаж болохоор Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4-т заан хуульчилсан нь эд хөрөнгийн ба эд хөрөнгийн бус зарим эрх, үүрэг үүсгэх, өөрчлөх, дуусгаар болгох хууль зүйн фактыг тодорхой болгож өгсөн бөгөөд энэ бол хуулиар тогтоосон хугацаа юм.

Эд хөрөнгийн эрхээ хамгаалуулах буюу эд хөрөнгийн хохирлоо нөхөн төлүүлэх асуудал нь иргэний эрх зүйн харилцааны объект бөгөөд иргэний эрх зүйд ихэнх тохиолдолд хөөн хэлэлцэх хугацааг тодорхой заасан байдаг. Өөрөөр хэлбэл, маргаантай нөхцөл байдлуудыг урт удаан хугацааг өнгөрсний дараа шаардлагатай хэмжээнд үнэн бодитойгоор тогтооход хүндрэлтэй байдаг тул энэхүү хөөн хэлэлцэх хугацааг тодорхой заасан. Ингэснээр хөөн хэлэлцэх хугацаанд гаргасан нэхэмжлэлийн

шаардлагын талаархи нотлох баримтууд цаг хугацааны хувьд хадгалагдах илүү баталгаатай байдаг.

2. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396.3, 396.4-т заасан хугацааг иргэний мэдсэнээс хойш тооцохоор заасан нь тухайн иргэний эрхийг хязгаарласан гэж үзэх үндэслэлгүй байна. Харин ч шүүх тухайн асуудлыг үнэн зөвөөр шийдвэрлэх нөхцөл баталгааг бүхлүүлж өгч байгаа явдал юм. Нөгөөтэйгүүр Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396.5-д дээр дурдсан хөөн хэлэлцэх хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн тохиолдолд сонирхогч этгээдийн өргөдлөөр шүүх сэргээж болохоор заасан.

3. Хөөн хэлэлцэх хугацаа нь ерөнхий ба тусгай хөөн хэлэлцэх хугацаа гэж байдаг. Иргэний хуулиар Ерөнхий хугацааг 10 жил байхаар тогтоосон. Тусгай хугацаа нь ерөнхий хугацаанаас богино байдаг бөгөөд хууль тогтоогч энэхүү тусгай хугацааг 3 жил, 1 жилээр тогтоож өгсөн.

Иймд Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396.3, 396.4, 396.5 дахь хэсгийн заалтууд Монгол Улсын Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчөөгүй гэж үзэж байна" гэжээ.

ҮНДЭСЛЭЛ:

1. Монгол Улсын Иргэний хуулийн /2002 оны/ 75 дугаар зүйлд зааснаар хөөн хэлэлцэх ерөнхий хугацаа 10 жил байдаг ба хуульд тусгайлан заасан тохиолдолд хөөн хэлэлцэх тусгай хугацааг хэрэглэж болдог. Гэхдээ Монгол Улсын Иргэний хуулийн 75 дугаар зүйлийн 75.2-т "Энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол дараахь тохиолдолд хөөн хэлэлцэх тусгай хугацаа үйлчилнэ:

75.2.1. гэрээний үүрэгтэй холбоотой шаардлага гаргах хөөн хэлэлцэх хугацаа гурван жил;

75.2.2. үл хөдлөх хөрөнгөтэй холбоотой гэрээний үүрэгт шаардлага гаргах хөөн хэлэлцэх хугацаа зургаан жил;

75.2.4. бусдын эд хөрөнгөд гэм хор учруулснаас үүсэх үүрэгтэй холбоотой шаардлага гаргах хөөн хэлэлцэх хугацаа таван жил... гэх мэтээр тусгай хугацаа тогтоосон байна.

Түүнчлэн хөөн хуулийн 74.2-т "хуульд өөрөөр заагаагүй бол хөөн хэлэлцэх хугацаа эдийн бус хөрөнгөд хамаарахгүй"

74.3-т "хуульд тусгайлан заасан бол эд хөрөнгийн зарим эрхэд хөөн хэлэлцэх хугацаа хэмаарахгүй" гэж заасан нь тухайн харилцааны онцлогт тохируулсан хөөн хэлэлцэх хугацаа тогтоодог хэрүүлж байна.

Иргэний эрх зүйн харилцаанд сайн дураараа хүсэл зоригоо илэрхийлэн тэгш эрхийн үндсэн дээр оролцож байгаа эрх зүйн этгээдүүдийн зөрчигдсэн эрхийг сэргээх хөөн хэлэлцэх хугацаатай харьцуулахад төр, иргэн хоёрын хоорондох нэг нь нөгөөдөө захирагдах тэгш бус харилцаанд төрийн буруутай үйл ажиллагаанаас үүдэн эрх нь зөрчигдсөн иргэний эрхийг сэргээх

хөөн хэлэлцэх хугацаа тогтоосон, тэгэхдээ иргэний эрх зүйн харилцааны ерөнхий хөөн хэлэлцэх хугацаанаас ч бага байхаар тогтоосон нь Үндэслэлгүй бөгөөд харин ч төр иргэндээ эрхээ хамгаалуулах илүү боломж олгох ёстой.

Иргэнийг хууль бусаар ял шийтгэсэн, баривчилсан, цагдан хорьсон, албан үүргээ биелүүлэхийг түр түдгэлзүүлсэн, эмнэлгийн байгууллагад байлгасан, албадан эмчлэх арга хэмжээ хэрэглэсэн зэрэг үйлдэл нь төрийн албадагчид үйлдэл учраас хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн гэм бурууг үл харгалзан төр хариуцан арилгах ёстой.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1-д "Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихтэй тэмцэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцна" гэж заасан.

Гэтэл төр иргэндээ гэм хор учруулах замаар эрхийг нь зөрчөөд эргээд зөрчигдсөн эрхийг сэргээхдээ дээрх эрхийг хөөн хэлэлцэх хэт богино хугацаагаар хязгаарласан Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4 дэх заалтууд Үндсэн хуулийн холбогдох заалтыг зөрчиж байна гэж үзэх үндэслэлтэй байна.

Мөн Эрүүгийн байцаан шийтгэх хууль /2002 оны/ шинэчлэгдэн батлагдахаас өмнө хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан "Шүүх, прокурор, мөрдөн байцаах, хэрэг бүртгэх байгууллагын хууль зөрсөн ажиллагааны улмаас иргэнд учирсан хохирлыг арилгах тухай" Монгол Улсын хуульд /1990 оны/ зөрчигдсөн эрхийг сэргээх хөөн хэлэлцэх тусгай хугацаа заагаагүй байсан бөгөөд Иргэний хуульд заасан хөөн хэлэлцэх хугацааны журмыг баримталж байсан байна.

2. Монгол Улсын Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.5 дахь заалт нь хөөн хэлэлцэх хугацааг сэргээх асуудлыг зохицуулсан байх тул Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийг зөрчсөн гэх үндэслэл тогтоогдохгүй байна.

3. Монгол Улсын Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 389 дүгээр зүйлийн 389.4 дэх заалт нь төр үйл ажиллагааныхаа улмаас учруулсан гэм хор, хохирлыг л хариуцах үүрэгтэй тул Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 14, Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх заалтыг зөрчсөн гэх үндэслэл тогтоогдохгүй байна.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцэд маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийн заалтыг удирдлага болгон ДУГНЭЛТ гаргах нь:

1. Монгол Улсын Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.3 дахь хэсэгт "Эд хөрөнгийн хохирлыг нөхөн төлүүлэх тухай өргөдлийг цагаатгах тогтоол, хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон тогтоол, магадлалыг хүлээн авснаас хойш 3 жилгийн дотор гаргана", 396.4 дэх хэсэгт "Бусад

эрхийг сэргээлэх тухай өргөдлийг тухайн иргэнд эрхийг нь тайлбарласан хуудсыг хүлээн авснаас хойш 1 жилийн дотор гаргаж болно" гэж заасан нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихтэй тэмцэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцна" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

2. Монгол Улсын Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.5-д "Энэ хуулийн 396.3, 396.4-т заасан хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн бол сонирхогч этгээдийн өргөдлөөр хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, эсхүл шүүх сэргээж болно" гэж заасан нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Төрөөс хүний эрх, эрх чөлөөг хангахуйц эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн болон бусад баталгааг бүрдүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихтэй тэмцэх, хөндөгдсөн эрхийг сэргээн эдлүүлэх үүргийг иргэнийхээ өмнө хариуцна" гэснийг, 389 дүгээр зүйлийн 389.4-т "Хууль бус ажиллагаатай холбогдож гарсан шууд бус хохирлыг төр хариуцахгүй" гэж заасан нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван есдүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалт, мөн Арван зургадугаар зүйлийн 14 дэх хэсгийн "...Монгол Улсын хууль, олон улсын гэрээнд заасан эрх, эрх чөлөөг зөрчигдсөн гэж үзвэл уул эрхээ хамгаалуулахаар шүүхэд гомдол гаргах, бусдын хууль бусаар учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх..." гэсэн хэсгийг тус тус зөрчөөгүй байна.

3. Өргөдөл гаргагчийн өргөдөлдөө үндэслэл болгосон Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хавсралт хуулийн Тавдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, Долодугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг Монгол Улсын Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4, 396.5 дахь хэсэгт холбогдолгүй байна.

4. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 396 дугаар зүйлийн 396.3, 396.4 дэх заалтын үйлчлэлийг 2006 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрөөс эхлэн түдгэлзүүлсүгэй.

5. Энэхүү дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын чуулганы ажиллагаа эхэлснээс хойш 15 хоногийн дотор хэлэлцэн хэрэгн шийдвэрлэсэн тухай хариу ирүүлэхийг Улсын Их Хуралд талчилж суугай.

ХУРАЛДААН
ДАРГАЛАГЧ
РИШУУД

Ж.БЯМБАДОРЖ

Л.РЭНЧИН

Ч.ДАШАНЯМ

Д.НАРАНЧИМЭГ

Ц.САРАНТУЯА

МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр

Дугаар 09

Улаанбаатар хот

Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийг тайлбарлах тухай

"Гэмт хэрэг үйлдэхээр бэлтгэсэн буюу завдсан үйлдэлд ял оногдуулах" тухай Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн заалтыг нэг мөр ойлгож, зөв хэрэглэх явдлыг хангах зорилгоор Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 50 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4, Шүүхийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6.5 дахь хэсэгт заасныг удирдлага болгон Улсын Дээд шүүхээс ТОГТООХ нь:

Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийг дараах байдлаар тайлбарласугай:

1. Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1 дэх хэсгийн "гэмт хэрэг үйлдэхээр бэлтгэсэн, ...завдсан" гэдгийг мөн хуулийн 31, 32 дугаар зүйлд тус тус зааснаар тодорхойлох бөгөөд "гэмт хэргийн нийгмийн аюулын шинж чанар, гэмт санаагаа хэрэгжүүлсэн хэр хэмжээ" нь Эрүүгийн хуулийн 17 дугаар зүйлд заасан гэмт хэргийн ангилалаас хамаарна. Мөн зүйл, хэсгийн "... гэмт хэргээ туйлд нь хүргэж чадаагүй нөхцөл байдлыг харгалзана" гэдгийг хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт, шүүхийн хэлэлцүүлгийн явцад тухайн этгээд гэмт үйлдлээ туйлд нь хүргэж чадаагүйн шалтгаан нөхцөлийг тогтоож, энэ талаар үндэслэл бүхий дүгнэлт хийсэн байхыг ойлгоно.

2. Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2, 60.3 дахь хэсэгт заасан "...аль хүнд төрлийн ял ..." гэдэгт мөн хуулийн тусгай ангийн тодорхой зүйл, хэсэгт заасан сонгомол ялын аль хүнд төрлийн ялыг ойлгоно.

Эрүүгийн хуулийн тухайн зүйл, хэсэгт заасан сонгомол ялын аль хүнд төрлийн ялыг тодорхойлохдоо шүүх зөвхөн үндсэн ялын чанартай хэрэглэдэг торгох, албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ялын хүрээнд, мөн хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.1 дэх хэсэгт заасан дарааллыг баримтлана.

Харин Эрүүгийн хуулийн тухайн зүйл, хэсэгт сонгомол ял байхгүй тохиолдолд мөн хуулийн ерөнхий ангийн 60 дугаар зүйлийн 60.2, 60.3 дахь хэсэгт заасныг журамлан хувилж тухайн

зүйл, хэсэгт заасан ялын доод хэмжээнд тохируулан ажилшигтэнэ.

3. Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2, 60.3 дахь хэсэгт заасан "... төгссөн гэмт хэрэгт оногдуулахаар заасан аль хүнд төрлийн ялын хоёрны нэгээс, ... гуравны хоёроос хэтрэхгүй байна" гэдгийг мөн хуулийн тухайн зүйл, хэсэгт заасан торгох, албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ялын дээд хэмжээнээс хувиалан тооцож хэрэглэнэ.

Гэмт хэрэг үйлдэхээр бэлтгэсэн, завдсан этгээдэд оногдуулах ял нь гэмт хэргийг төгс үйлдсэн этгээдэд оногдуулсан ялаас ямагт бага байвал зохино.

4. Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.2, 60.3 дахь хэсэгт гэмт хэрэг үйлдэхээр бэлтгэсэн, завдсан этгээдэд оногдуулах ялын дээд хязгаарыг "хоёрны нэг, гуравны хоёроос хэтрэхгүй байна" гэж тогтоосон учраас "торгох" ялын доод хэмжээг мөн хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т заасан нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний хэмжээг тав дахин нэмэгдүүлснээс, "албадан ажил хийлгэх" ялын доод хэмжээг мөн хуулийн 50 дугаар зүйлийн 50.2-т заасан 100 цагаас, "баривчлах" ялын доод хэмжээг мөн хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.2-т заасан нэг сараас, "хорих" ялын доод хэмжээг мөн хуулийн 52 дугаар зүйлийн 52.5-д заасан нэг жилээс доош байж болохгүй гэж ойлгоно.

5. Эрүүгийн хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.4 дэх хэсэгт "Онц хүнд гэмт хэрэгт бэлтгэсэн буюу завдсан этгээдэд 15 жилээс дээш хугацаагаар хорих буюу цаазаар авах ял оногдуулахгүй" гэж заасан тул онц хүнд гэмт хэрэгт бэлтгэсэн буюу завдсан этгээдэд мөн зүйл, хэсгийг журамлан 15 буюу түүнээс доош хугацаагаар хорих ял оногдуулж болно.

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ С.БАТДЭЛГЭР
ШҮҮГЧ Б.ДОРЖГОТОВ

МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр

Дугаар 10

Улаанбаатар хот

Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 326 дугаар зүйлийн 326.1, 353 дугаар зүйлийн 353.4 дэх хэсгийг тайлбарлах тухай

Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 326 дугаар зүйлийн 326.1, 353 дугаар зүйлийн 353.4 дэх хэсгийг нэг мөр ойлгох, зөв хэрэглэх явдлыг хангах зорилгоор Монгол Улсын Үндсэн хуулийн

тавьдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт, Шүүхийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6.5 дахь заалтыг удирдлага болгон Улсын Дээд шүүхээс ТОГТООХ нь:

1. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 326 дугаар зүйлийн 326.1 дэх хэсэгт заасан "Давж заалдах шатны шүүхийн магадлалыг уншиж сонсгомогц нэн даруй заавал биелүүлнэ" гэдгийг "Хэргийг анхан шатны шүүхээр дахин хэлэлцүүлэхээр болон нэмэлт хэрэг бүртгэл, мөрдөн байцаалтад буцаахтай холбогдуулж давж заалдах шатны шүүхээс гаргасан магадлал нь нэн даруй заавал биелэгдэх ба энэ магадлалд хяналтын шатны журмаар гомдол, эсэргүүцэл гаргаж болохгүй" гэж ойлгосугай.

2. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 353 дугаар зүйлийн 353.4 дэх хэсэгт заасан "Хяналтын шатны журмаар хэрэг хянан хэлэлцэж байгаа шүүх анхан шатны болон давж заалдах шатны шүүхийн тогтоол, магадлалаар тогтоогдоогүй буюу үгүйсгэгдсэн баримтыг тогтоох, түүнийг нотлогдсон гэж үзэх, ямар нэг нотлох баримтыг нөгөөгөөс нь ач холбогдолтойд тооцох, анхан шатны шүүх Эрүүгийн хуулийн ямар зүйл, хэсгийг хэрэглэх,

ямар ял оногдуулах тухай асуудлыг урьдчилан шийдвэрлэх эрхгүй" гэдгийг "Анхан болон давж заалдах шатны шүүх хэргийг хянан шийдвэрлэхдээ Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн ноцтой зөрчсөн /Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 320 дугаар зүйл/, эсхүл Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн /Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 321 дүгээр зүйл/ үндэслэлээр Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 342 дугаар зүйлийн 342.1 дэх хэсэгт заасны дагуу эрх бүхий этгээд хяналтын шатны шүүхэд гомдол, эсэргүүцэл гаргаж болох тул анхан хийгээд давж заалдах шатны шүүхээр шүүгдэгчийн гэм буруутай эсэхийг эцэслэн шийдвэрлээгүй хэргийн талаар гаргасан шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоол, магадлалтай хэргийг хяналтын шатны шүүх хянан хэлэлцэхгүй" гэж тайлбарласугай.

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ

С.БАТДЭЛГЭР

ШҮҮГЧ

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ

МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

2006 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр

Дугаар 15

Улаанбаатар хот

Улсын хилийн тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг тайлбарлах тухай

Улсын хилийн тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг нэг мөр ойлгох, зөв хэрэглэх явдлыг хангах зорилгоор Монгол Улсын Үндсэн хуулийн тавьдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4, Шүүхийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6.5-д заасныг удирдлага болгон Улсын Дээд шүүхээс ТОГТООХ нь:

1. Улсын хилийн тухай хуулийн 36 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан "...Хилийн суман харуулд алба хааж байгаа офицер, ахлагч хүнсний хангамж үнэгүй эдэлнэ" гэсний дагуу эдгээр офицер, ахлагчдад Засгийн газрын тогтоолын дагуу олгогдож байгаа хүнсний хангамж нь Иргэний цэргийн үүргийн болон

цэргийн албан хаагчийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэгт заасан «...офицер, ахлагч нь байлдааны жижүүрлэлт хийх, харуул, манаанд гарах, хээрийн сургууль, дадлага хийх үедээ хүнсний хангамж ... эдлэх эрхтэй» гэсэн зохицуулалтаар олгогдох хүнсний хангамжтай тухайн этгээдийн хувьд (хилийн суман харуулд алба хааж буй офицер, ахлагчид) давхардаагүй гэж үзүүгэй.

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ

С.БАТДЭЛГЭР

ШҮҮГЧ

Д.ТУНГАЛАГ

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн зөвлөл

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 265058
Индекс 14003

☎ 329487

Хэвлэлийн хуудас 2.5